

været Landstingsflertallets Mening, at kunde, der oppebærer en aarlig fast Løn, skal anses for at staa i fast Tjenesteforhold. En fast Tjenestestilling maa siges at bestaa for Fodermestres, Skovløberes, Skovfogders og lignende Personers Vedkommende; i saadanne Tilfælde kan man sige, at det Brug, der er dem overladt, staar i et fast Forhold til den Stilling, de indtager. Anderledes er Forholdet med Hensyn til de Arbejdere, som er daglønnede paa Gaarden.

Det er navnlig Skovarbejdere, det her drejer sig om. Disse Arbejdere faar en Dagløn, der ydes i Henhold til en Overenskomst. Her synes jeg ikke, der er noget i Vejer for, at denne Overenskomst kan være en Organisationsoverenskomst, idet denne Organisationsoverenskomst jo er en Overenskomst om Løn, som modtages for det ydede Arbejde. Men det fremgaar af de forskellige Kontrakter, som er tilgaaet Kommissionerne, at der skal ydes en Erstatning for Lejen af det Hus og den Jordlod, som vedkommende Bruger har. Altsaa, han modtager en Dagløn, som er i Overensstemmelse med det Arbejde, han udfører, men yder en Erstatning til Ejeren af Huset og Jorden for Brugen deraf.

Naar det er Tilfældet, synes jeg ikke, det er rigtigt, naar det hævdes — som jeg har set det er sket ogsaa overfor den Kommission, jeg er Medlem af —, at det er vederlagsfri Brug. Der staar i en af disse Kontrakter: For Benyttelsen af det saaledes overdragne Hus med Tilliggende ydes intet Vederlag, men det er en Del af den faste Skovarbejderen tilkommende Løn. Det er altsaa ikke vederlagsfri Brug. Naar derimod en Skovløber eller Fodermester faar en Løn for sit Arbejde, men tillige i samme Løn faar et Hus med Jordlod overleveret til Brug, da kan Forholdet efter min Mening komme ind under Begrebet vederlagsfrit Brugsforhold.

Mere almindeligt vil jeg gerne sige, at naar vi har stillet denne Forespørgsel, da er det af rent saglige Grunde. Det er nemlig til stor Hinder for Kommissionernes Arbejde, naar Kommissionerne staar med een Anskuelse med Hensyn til Forstaaelsen af Loven, medens man i Landbrugsministeriet under sine Overvejelser kommer til en anden Anskuelse. Det vil altid være uheldigt, at der afsiges en Kendelse, som bagefter bliver underkendt; det gode Forhold, som helst skulde være til Stede mellem Godsejeren og Landarbejderne, Husmændene, lider let Skibbrud derved. Mange af de Sager, som

skal til Behandling i Kommissionerne, er stillede i Bero, fordi vi i Kommissionerne har været vidende om, at der var sket Appel til Landbrugsministeriet med Hensyn til dette Spørgsmaal. Og ligesom forskellige Sager, som ikke var lige ud ad Landevejen, nu er stillede i Bero i Kommissionerne, foreligger der mange Tilfælde, hvor Folk, der vilde have benyttet sig af Lovens Bestemmelse, har opsat at indsende den forlangte Begæring.

Naar man ellers paa alle Omraader søger at skaffe stabile Forhold til Veje, synes jeg, at ogsaa Lejehusmænd i allerhøjeste Grad har Krav i saa Henseende. Alle maa vist indrømme, at et Brugsforhold, indrettet paa den Maade, at der kan ske Opsigelse med et Varsel af 3 Maaneder, som de fleste Kontrakter lyder paa, til 1. Maj eller 1. April, i allerhøjeste Grad er et løst Forhold. En saadan Ordning maa landbrugsmæssig set i allerhøjeste Grad influere paa de paagældendes hele Stilling. Naar en Lejehusmand har et Hus med Jordlod paa dette Vilkaar, vil han være meget betænkelig ved at ofre ret meget til Forbedring af sit Hus og sin Jordlod, idet han ikke ved, hvornaar det Tidspunkt kan indtræffe, da han maa forlade det hele, og dermed hele hans Indsats af Bekostning ryger i Lyset. Enhver Landmand ved, at der maa disponeres paa længere Sigt, og at Foretagender som f. Eks. Grundforbedringsarbejder, der tilsigter større Fordel, ikke kan sættes i Gang med Fordel, naar ikke man kan regne med at have en længere Aarrække for sig. Rent landbrugsmæssig set synes jeg, at dette Forhold er overordentlig vanskeligt at arbejde under. Og jeg mener, at man maa indrømme, at en Medtagelse af de paagældende Personer under Lovens Bestemmelser ikke i mindste Maade virker skadeligt ind paa deres Forhold overfor Godserne. De kan jo arbejde lige saa frit paa Godserne som ellers; der vil ikke være noget til Hinder i saa Henseende.

Derfor synes jeg ikke, at den Uvillie, som har vist sig fra Godsejerens Side i dette Tilfælde, har nogen saglig Begrundelse, medmindre det netop tilsigtes at have en Arbejderstab, der er underkastet Godsets Ejer paa en saadan Maade, at de paagældende Arbejdere maa tage Hensyn, som de øvrige Samfundsborgere er forskaaede for at skulle tage. Jeg synes ikke, at den Undtagelseslovgivning i saa Henseende, som hidtil har været hævdet, i Fremtiden skulde bibeholdes. Derfor vil jeg gerne gøre mit til, at vi i Stedet for de løse Forhold, der nu er herskende, og som sikkert alle vil indrømme